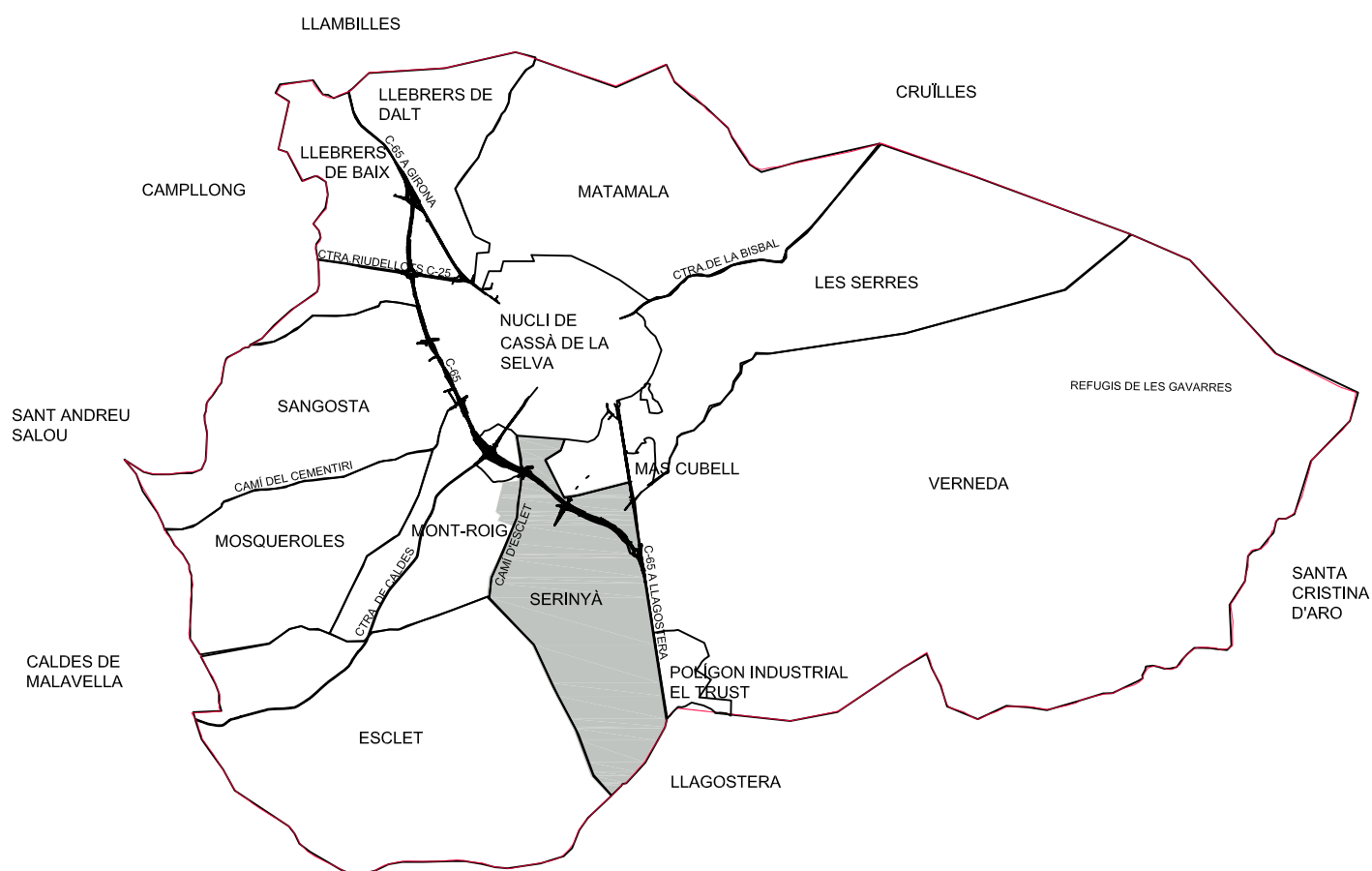

VEÏNAT DE SERINYÀ

ACCÉS PRINCIPAL AL VEÏNAT:

A través de la carretera C-65 de Girona a Sant Feliu de Guíxols. Sortint de Cassà de la Selva, sentit Sant Feliu, al trencant oposat al de la urbanització Mas Cubell.

Des del nucli urbà, pel camí d'Esclet (prolongació del carrer del Sud).

VEÏNAT DE SERINYÀ

1 – GEOGRAFIA DEL VEÏNAT

Aquest veïnat està situat a la zona sud del terme municipal. Per orient, s'estén fins a trobar les terres del **veïnat de Les Serres** i, en part, també les del **veïnat de Verneda**; pel sud, arriba a la **riera Cagarella**, quina llera, a partir de les naus industrials de **Hurre Ibèrica**, el separa del terme de **Llagostera**; a ponent afronta, part, amb terres del **veïnat d'Esclet** i, part, amb les del **veïnat de Mont-roig**; i, pel nord arriba al nucli urbà i, en part, afronta també amb terres del **veïnat de Les Serres**. Durant la segona meitat del segle passat, se li van segregar 1,81 km. quadrats que actualment pertanyen al **veïnat de Verneda**. Aquestes terres segregades estan situades a l'altra banda de la C-250 i C-65 i formaven part de l'antic **mas Cubell** (*mas Calvell en els documents*), del **molí de la Capçana** o del **Limbo**, del **mas Capçana**, del **mas Ros** i del **mas Adrià**. A partir del s. XII, tota la documentació històrica, d'aquesta zona, ara de **Verneda**, fa referència a terres i masos pertanyents a la **vil·la de Serinyà** i, posteriorment, al veïnat homònim.

La zona és gairebé plana des de la **riera Cagarella**, a la banda meridional, fins al nord de la **riera Sosvalls**, a l'extrem septentrional. Cal fer notar que hi ha dues petites elevacions o esquenalls orogràfics que travessen el veïnat, d'est a oest; una recorre la banda sud i, l'altra, ho fa a la part central. La primera, amb la seva arrodonida i ampla carena, marca el límit nord de la conca de la **riera Cagarella** i també el límit meridional de la conca de la **riera Verneda**. La segona, fa la mateixa funció entre la conca septentrional de la **riera Verneda** i la meridional de la **riera Sosvalls**. La primera procedeix del **veïnat de Verneda** i després de travessar el **veïnat de Serinyà**, continua cap al **veïnat d'Esclet**, on es perd dins el **Pla de Vilabella**. La segona procedeix del **veïnat de les Serres** i després de travessar les terres centrals de **Serinyà** continua per dins els veïnats de **Mont-roig** i de **Mosqueroles** fins a fondre's dins el pla homònim. Des de la part central de la carena esmentada s'hi forma una suau inclinació que es converteix en una ampla plana coneguda amb el nom de **pla de Bellsolà** on s'hi trobem les finques de la **Torremansa** i del **mas Gai**, com a més principals, que per ponent limiten amb el terraplè de l'antiga **via del carrilet** i, pel sud amb el curs de la **riera Verneda**. En aquest extens pla durant l'època de la **Guerra Civil** (1937-1939) hi va ser construït el **camp d'Aviació de Cassà** que va estar operatiu, tant sols, durant l'any 1938 i el primer mes de 1939. La zona de **Bellsolà** apareix com a veïnat a finals del s. XIII.

2 – LES AIGÜES

Són diversos els cursos d'aigua que transiten i limiten el **veïnat de Serinyà**, els principals són els següents:

Riera Cagarella: La seva ampla capçalera ocupa un terreny, gairebé pla, a la part més oriental de les terres de **Serinyà** on hi queden els boscos de la **Capçana**, del **mas Ros** i del **mas Adrià**. Inicia el seu curs a uns 35 m. a ponent **del terme Gros**, dins el **bosc del mas Adrià**, a uns 140 m. d'altitud, des d'on segueix una fondalada que va baixant de cota a mesura que es desplaça cap a ponent i després de travessar la **C-65** decanta decididament a sud-oest i travessa una extensa zona de conreus dins l'anomenat **pla de Cagarella** que s'eixampla àmpliament per les dues ribes de la riera, al temps que el seu curs separa el terme de **Llagostera**, al sud, de les terres de **Serinyà**, al nord. La riba dreta, dins de **Serinyà**, va retallant les finques del **mas Adrià**, del **mas Sureda**, de **ca l'Escarola** i de **can Flota**, fins al gual per on la creua el **camí ral de Girona**

al **Castell de Llagostera**, el qual, direcció nord-est, separa el **veïnat de Serinyà**, a sol ixent, del **veïnat d'Esclet**, a ponent. Després del pas indicat segueix termenejant amb **Llagostera** i amb el **veïnat d'Esclet**.

Quin és el significat de *kagalela* > *cagalelam* > *cagalela* que ha derivat cap a *cagalella* i, finalment, *cagarella* ? En els "**Orígenes Históricos de Catalunya**", de **Balari i Jovany**¹, trobem que hi ha diverses referències del topònim "**Cagalel**", provinent del llatí: *cacabalum*, diminutiu de *caccabus* = a *olla* o *caldera* que, en sentit figurat, s'aplicaria com a hidrònim en llocs de petits embassaments o petits cursos d'aigua on aquesta hi queda gairebé estancada; També en baix-llatí existí com a *cacavellum* i fa observar un altre diminutiu: *cacalellum*. L'argumentació que dóna és que *cacalellum* es transforma en *cagalel* i dóna com a exemple unes cites de documents del mateix topònim en èpoques diferents, el 1193: "*subtus cenobium sancti Pauli de Campo apud cacalelum*"², fent referència a un petit estany al costat del cenobi de **Sant Pau del Camp**; del mateix estany, l'any 1104, s'hi fa la següent referència: "*in territorio barchinone ... in stagnum quod vocatur cagalel*"³ i, l'any 1105, es diu: "*in planitie barchinonensis ad radicem montis Judaici ad orientalem plaga ... in stagno quod vocatur Kagalel*"⁴. Ens diu que per etimologia popular derivà cap a *cagalel* i a *caganell*. Si apliquem la mateixa teoria a la nostra denominació topogràfica és evident que seguint l'evolució de l'etimologia popular, de *kagalela* > *cagalelam* > *cagalela* esdevé *cagalella* i, finalment, *cagarella*.

Riera verneda: Dins el nostre terme municipal, la **riera Verneda**, és el corrent d'aigua més important que entra en el territori i va, des de l'extrem oriental fins a l'extrem occidental, travessant-lo totalment. El seu curs entra a **Serinyà** per orient i forma seguidament un gran arc que gira, primer, cap al nord i, després, al nord-oest; el seu recorregut va limitant, pel sud, els conreus de la finca del **mas Capçana** que pertanyen a **Serinyà**. Curs avall, hi ha la confluència amb seu afluent més principal, la **riera Vilallonga**, que baixa del **coll de Llumeneres**; després de la confluència troba l'embassament de la **resclosa del molí de la Capçana**, des d'on antigament es desviava l'aigua, cap a la gran bassa, que feia funcionar el vell molí fariner. Al nord d'aquest antic molí se li ajunta el **torrent de l'Aboia** i aigües avall el **torrent del Gatellar** conegut també com el **torrent dels Abeuradors** per on, a poca distància de la confluència, el **camí ral de Girona a Sant Feliu de Guíxols** la travessa per mitjà d'un passallís empedrat, avui molt malmès, que direcció est es dirigeix cap al **mas Capçana**. La riera, mig quilòmetre més avall, es creuada pel **pont de la C-65** i entra seguidament a limitar el **pla de Bellsolà**, ja indicat, fins que al final del pla la creua el **camí ral de Girona al Castell de Llagostera** i entra llavors en el **veïnat d'Esclet**.

Riera Sosvalls: Entra pel nord-oest al **veïnat de Serinyà** després de passar per sota el **pont del Pla del mas Calvell**, per on la **ctra. vella de Cassà a Llagostera**, es dirigeix cap a **can Barrina**. El seu corrent limita, pel sud, el **camp Pasqual** i el **camp d'en Teixidor** que té forma triangular i acaba en un angle agut que apunta a ponent a tocar el **camí de Cassà a Esclet**, just on es produeix la confluència entre la **riera Sosvalls** i el **torrent de Malarich** que se li ajunta per l'esquerra, abans de passar per sota la **Variant de Cassà**; passada la variant, la riera, separa el **veïnat de Mont-roig**, al nord, del **veïnat de Serinyà**, al sud, limitant, per tramuntana, les terres del **mas Gruardó** i després, d'un recorregut de 225 m., arriba al final de la finca, fugint del veïnat i endinsant-se directament en el de **Mont-roig**.

---

¹ J. Balari i Jovany. **Orígenes Históricos de Catalunya**, Cap. XVIII, pg. 160-161.

² Arx. Capitular Catedral Barcelona. antiquit. Lib. I, nº. 104, fol 121.

³ Ídem. Nº 605, fol. 224.

⁴ Ídem. Nº 618, fol 227v.

Torrent del Gatellar: Aquest torrent també popularment és conegut amb el nom de **torrent de les Cadenes**⁵ que s'origina a la **serra del Gatellar** dins d'una fondalada entre el puig homònim i el **puig Germà**; en el seu tram final, quan va aparellat amb el **camí ral de Girona a SFG.**, pren el nom de **torrent dels Abeuradors**⁶. La zona dels **Abeuradors**, s'anomenava així perquè, quan la creuava el camí ral indicat, hi havia unes semals, les quals s'omplien d'aigua amb una cassà, agafant-la d'unes petites gorgues que es formaven en el torrent i permetien, de forma còmoda, abeurar-hi els animals, abans d'iniciar la pujada cap al **puig de Malarich**. El nom del torrent deu provenir del col·lectiu arbori on l'arbre predominant és el **Gatell**, aquest pertany a la família dels salzes o de les salicàcies. El seu nom científic és *Salix atrocinerea subespècie catalaunica*. És un arbre d'aspecte arbustiu que creix en fondalades ombrejades i humides i és molt comú a la part oriental del **Principat** i a les ribes del torrent. Presenta un col·lectiu femení **la gatelleda** i un altre de masculí **el gatellar** que, en els documents antics, es transcriu "**gatallá**". D'aquest col·lectiu provindria el nom del **torrent del Gatellar**.

El torrent de Malaric: El seu primer recorregut el fa dins el **veïnat de Les Serres**, a la part on, antigament, durant el s. XIII, era conegut com a **veïnat de Corçana**⁷, dins d'un extens comal que baixa cap a sud-est separant el **veïnat de les Serres**, al nord, del **veïnat de Serinyà**, al sud. La fondalada és creuada per la **C-250** i per la **via verda del Carrilet** des d'on entra al **pla del mas Calvell** on travessa la **ctra. vella de Cassà a Llagostera** i on se li ajunta el **madral del mas Calvell**; al final del pla, abans del pont on el **camí de Cassà a Esclet** creua la **riera Sosvalls**, s'uneix al curs d'aquesta riera per la banda esquerra.

3 – ELS CAMINS

En el territori de **Serinyà**, a la part coneguda antigament com a **veïnat de Parades** que s'eixamplava cap a **Esclet**, hi havien nombrosos camins antics que hi passaven i que, precisament en el lloc on conflüen, (**Creu d'en Domingo**) prop del desaparegut **mas Parades**, aquesta circumstància, provocà que s'hi establís un lloc on els viatgers hi podessin fer parada, la qual cosa contribuï a donar nom a la contrada. A la documentació consultada, les referències al lloc indicat les trobem a finals del s. XIII. Amb la creació de noves carreteres durant la segona meitat del s. XIX i també en obrir la **Variante de Cassà**, a finals del XX, ens referim a la **carretera C-250 i C-65**, provocà que alguns dels antics camins, per on es transitava per dins el veïnat, es van veure alterats pels traçats d'aquestes noves vies. Alguns van quedar obsolets i pràcticament en quedà esborrat el seu recorregut. Les vies principals són les següents:

Carretera comarcal C-250, de Girona a Sant Feliu de Guíxols: Aquesta important i moderna via de comunicació es va construir després que s'aprovés el **pla general de carreteres del Principat**, proposat per les **Diputacions** i el **Capità General de Catalunya** l'any 1848. Les obres de la carretera en qüestió començaren des de **Girona**, l'any 1851. Aquesta calçada entra al **veïnat de Serinyà** un cop passada la **costa d'en Barnada** quan, de baixada, passa per damunt del **torrent de Malarich**, abans d'arribar a la finca de **Materials Cassà**, des d'on continua, cap al sud, deixant a orient la **urb. del mas Cubell** i, a uns 930 m. de recorregut, entra a la rotonda on enllaça i és substituïda per la **C-65** o **Variante de Cassà** que continua en la mateixa direcció, cap a **Llagostera**.

⁵ IGN. Planol Cadastre Rústica 1949-1953. Terme de Cassà, pol. N.22.

⁶ AHG. Notari: Domingo Xiberta, de Cassà. Cs. 56, pg. 64,, any 1689.

⁷ AHG. Fons Hospici 2467. Núm. 337. Any 1371. (veynat de Cursana (a) Çà Serra)

Variante de Cassà o C-65: Va ser inaugurada l'any 2000 per tal de donar solució a la congestió circulatoria provocada pel nombros trànsit que passava per dins del nucli urbà. Entra al veïnat, dividint-lo, procedent del **veïnat de Mont-roig**, quan traspasa la **riera Sosvalls**, al nord del **xalet d'en Puig**, seguint direcció sud-est. Passa, primer, per un terraplè construït damunt les terres de **can Teixidor** i, seguidament, s'endinsa en un desmunt que, al cap d'uns 435 m., passa per sota el **pont d'en Barrina**. A uns 745 m. surt del desmunt i entra a la rotonda on hi ha la sortida sud de **Cassà** i on fineix la citada **C-250**, procedent del nucli urbà. Des d'aquí la calçada adreça cap al sud i a uns 290 m. de recorregut creua la **riera Verneda**, pel pont homònim, i continua dividint el veïnat fins que traspasa la **riera Cagarella**, uns 1.150 m. més al sud, des d'on entra en el terme municipal de **Llagostera**.

Camí ral de Girona a Sant Feliu de Guíxols: Des de la baixa l'edat mitjana fins ben entrada la segona meitat del s. XIX es pot considerar la via de comunicació més important que travessava el nostre terme municipal; passava per la **Cellera de Cassà**, l'antic nucli urbà establert a l'entorn de l'**església de Sant Martí**, i en sortia pel **Raval**, direcció sud-est i després de travessar l'antic **veïnat de Corçana** o de **la Serra**, entrava a **Serinyà** per la rotonda de la **Ronda de la Sardana** de la veïna **urbanització del mas Cubell**, on es superposa a l'antic **camí ral de Santa Coloma a La Bisbal** que procedeix del sud. Des d'aquesta avinguda segueix i se superposa al **camí de Verneda i dels Metges** que creua el **torrent dels Abeuradors** al qual s'aparella seguint-ne la riba esquerra, per on assoleix la **riera Verneda** que traspasa pel **passallís de la Capçana**, actualment molt deteriorat. A l'altra banda de riera el camí s'endinsava separant-los els camps de la **Capçana**, però ja fa temps que va ser llaurat per fer-ne una sola peça de conreu, i es dirigia cap a la masia homònima. Actualment el camí passa al sud de la masia i direcció est s'endinsa en el bosc de la finca on a poca distància se li ajunta, per la dreta, l'antic **camí públic de Riudellots, Campllong i Sant Andreu a Sant Feliu de Guíxols**. Seguint cap a l'est, per l'esquerra, en trobar la finca de **can Abres** el camí limita el **veïnat de Verneda** amb el se de **Serinyà** fins a trobar la bifurcació, a la dreta, del **camí del terme Gros** i de la **Subestació Elèctrica de Cassà**; des d'aquest punt, la seva calçada, s'endinsa en el **veïnat de Verneda**.

Camí públic de Santa Coloma a la Bisbal: Procedent del **veïnat de Mont-roig** entra a **Serinyà** des de l'est del transformador de **cal Sestric**, direcció a llevant, seguint la carena que recorre el veïnat per septentrió, d'est a oest, passa al nord de la **casa Nova del mas Cubell**, des d'on gira direcció nord, travessa la **C-250** i entra a la **Ronda de la Sardana**, pel sud i en arribar a la rotonda, al nord del **parc dels Bombers**, s'endinsa en el **veïnat de Les Serres**.

Camí de Cassà a Esclet: Comença al final de **carrer del Sud** i un cop traspasada la **riera Sosvalls** s'endinsa en el **veïnat de Serinyà** i va pujant fins a **can Pou-Oller** on hi ha la cruïlla anomenada **Creu del Bosc**, on creua el **camí de Santa Coloma a la Bisbal** que es dirigeix cap a orient, llavors davalla, cap al sud, fins al **mas Domingo de la Bassa** on troba la cruïlla anomenada **Creu d'en Domingo** on es creua amb el **camí ral de Girona a Llagostera** que porta direcció sud-oest, a l'altra banda de la cruïlla el camí entra en el **veïnat d'Esclet**.

Camí ral de Girona al Castell de Llagostera: Procedeix de **Mont-roig** i porta superposats el **camí públic de Riudellots, Campllong i sant Andreu a Sant Feliu de Guíxols** i, també, el de **Girona a Tossa**. Entra al veïnat al sud de **cal Realista** i passa després per la **Creu d'en Domingo** on es creua amb el **camí d'Esclet** que baixa de nord a sud; es dirigeix cap a sud-est i travessa la **via verda del Carrilet** i entra en el pla de **Bellsolà** on al final creua la **riera Verneda** i des d'aquí fins a creuar la **riera Cagarella** fa de límit amb el **veïnat d'Esclet** que queda a ponent, passada la riera s'endinsa en el terme de **Llagostera**. Abans de travessar la **Verneda** el **camí de Riudellots**,

Campllong i Sant Andreu a Sant Feliu de Guíxols seguia riera amunt pel vial que va a la **Pineda Fosca** i abans d'arribar-hi creuava la **Verneda** pel **gual del mas Adrià**, ara gairebé perdut i seguint a sud-est, entre els camps del **mas Ros** i els del **mas Adrià**, passava a tramuntana d'aquesta masia i travessava la C-65. Actualment el camí segueix aparellat amb el de **Llagostera** fins al trencant que passa pel sud del **mas Vall-llobera de la Bassa** (avui can **Jep Alsina**) des d'on assoleix el camí asfaltat del **mas Ros**, llavors el segueix a la dreta i per sota la **C-65** es surt a la zona del **polígon del Trust** i travessant el vial que dona accés a les indústries, direcció est, passa entre la finca de **Francisco Oller** i la de **Antonio de Maria** on al final troba el **bosc del mas Adrià** on pren direcció nord-est i en el mateix sentit s'endinsa en el **bosc de la Capçana** fins a trobar la calçada del **camí Ral de Girona a Sant Feliu** al qual s'uneix al sud-est d'aquesta masia. També el **camí ral de Girona a Tossa** sortia del de **Llagostera** després d'haver creuat la **riera Verneda**, pujava de dret cap al **mas Cuquí** travessant el camp a tramuntana de la masia, passava a ponent d'aquesta i direcció a migdia passava a ponent del **mas Iern**, i en la mateixa direcció assolia la **riera Cagarella** i entrava en el terme de **Llagostera**.

4 – LA VEGETACIÓ

Una bona part dels camps del veïnat es destinen a la sembra de cereals, amb predomini del blat. Les masies on hi ha granja de vaques, **cal Sestrich** i la **Torremansa**, en els seus terrenys s'hi sembra blat de moro i també farratges. La documentació antiga ens indica que la zona boscosa del veïnat tenia una extensió molt més gran que l'actual. Tant sols considerant les zones boscoses existents a principis del s. XX aquestes eren prou importants i es mereixen un petit comentari. Les zones boscoses del **mas Domingo de la Bassa** estaven situades al nord i al sud de la finca; pel nord hi havia una peça boscosa que arribava fins al **camí de Sta. Coloma a La Bisbal** i al sud, l'anomenada **pineda d'en Domingo**, afrontava amb terres del **mas Sacot d'Esclet**; També el **mas Gruartmoner**, avui **mas Gai**, el seu bosc arribava a tocar el **mas Calzada**, avui **can Punxa**; A **can Teixidor** també hi havia un bosc força extens a la zona nord de la finca; A la **Torremansa** el bosc que afrontava per ponent amb el de **can Gai**, baixava des del **camí de Sta. Coloma**, indicat, fins al **madral anomenat Vall Gran**, on actualment tots són conreus; El **mas Cubell** també, a la part sud, el bosc arribava al camí indicat i també on avui hi ha la **urbanització mas Cubell** i les **Tribanes d'en Barril**, eren zones boscoses, que es van cedir, a peces, a qui estés disposat a arrencar el bosc i convertir-lo en conreus, oferint, a canvi, un període de cinc anys, sense que s'hagués de pagar arrendament de la terra arrencada. També el **mas Capçana**, el **mas Ros**, el **mas Adrià**, el **mas Sureda** i el **mas Jep Alzina**, tenien zones boscoses molt més extenses.

5 – NOTES HISTÒRIQUES

En els territoris de la Catalunya Vella durant els segles VIII, IX, X i XI és quan dins les demarcacions de les antigues vil·les alt medievals hi existien petits nuclis de població. El nom d'algunes foren l'origen i donaren nom a molts dels pobles actuals. En els documents originats en aquests primers temps, s. IX i s. X, sempre s'hi esmenten els noms de nombroses *villae* i *villares* (vil·les i vilars), com a unitats territorials, de petit territori, dins les terres alliberades que, en èpoques pretèrites, com s'ha dit, havien sigut unitats d'explotació agrícola-ramadera. Va ser en motiu de la dotació i consagració de la **Basílica de Sant Martí** quan es creà un districte territorial o delmer en el qual a més de la **vil·la Cassà** s'hi sumaren les demás vil·les properes al temple i juntes formarien part de la futura parròquia de **Cassà**. La **vil·la Serinyà**, del terme de la parròquia de **Cassà**, se la troba esmentada al s. XII, l'any 1.144, però cal considerar que si existís

l'acta de dotació i consagració de la basílica indicada, s'hi trobaria, junt amb les vil·les de **Llebrers, Sangosta, Perles, Esclet, Verneda, Bruguera** i també, la de **Serinyà**.

El topònim que la identifica deriva d'un nom personal llatí i dins el seu territori, al s. XII, també, queda documentat el **mas Serinyà** i, propera al mas, l'anomenada **borda**⁸ **Serinyà**. Es podria, per tant, deduir que, en temps més reculats, les terres de la **Vil·la Serinyà** deurien tenir com a propietari un magnat hispano-got de nom **SIRINIUS o SERENIUS** que donaria **Serinyà** i que, el territori de la vil·la, durant l'ocupació musulmana a les comarques de **Girona** (716-785), tant en la seva demarcació, com en la de les altres vil·les veïnes, hi romandrien els seus antics treballadors semblantment com ho feien abans de l'ocupació citada.

Les estructures de l'antiga vil·la, corresponents a l'època visigòtica i musulmana, deurien haver quedat molt deteriorades i, possiblement les seves restes, foren aprofitades, mes tard, per a construir el **mas Serinyà** i la seva **Borda**. Sabem que el **mas Serinyà** i la seva **borda**, a finals del s. XIII, foren establerts, pel seu senyor directe o sigui la **Pia Almoïna del Pa de la Seu de Girona**, a **Guillem Ros** i a **Dolça**, la seva muller, que passaren a ser senyors útils del mas i homes propis de la citada **Almoïna**. Amb aquest establiment el nom del **mas Serinyà** passà a denominar-se **mas Ros de Serinyà**, el qual avui continua dempeus i convertit en un prestigiós restaurant i hotel, situat en els actuals límits sud-orientals del veïnat, al costat dret de la **C-65**, davant el **polígon industrial del Trust**. Mercès a l'antiga documentació que hi fa referència queda evident que durant el s. XII a la **vil·la de Serinyà**, de la parròquia de **Cassà**, ja s'hi trobaven establerts nombrosos masos ocupant el territori de l'antiga vil·la.

S'ha fet esment al **veïnat Bellsolà** i al **veïnat de Parades**. El nom de **Bellsolà** queda registrat a la documentació l'any 1106, mentre que **Parades** no apareix esmentat fins al segle XIII. No sembla pas probable que aquests dos veïnats tinguessin el seu origen un una antiga vil·la alt medieval, més aviat semblaria que dins el territori de la vil·la principal de **Serinyà**, s'hi haurien format dos agrupaments de masos que s'identificaven amb uns antics topònims existents dins la seva demarcació, igualment com passa en altres veïnats. Els masos que s'identificaven amb el veïnat de **Parades** eren el **mas Domingo de Parades**, el **mas Parades** i la **masada Parades**, el **mas Pere de Parades**, el **mas Estanyol de Parades**, el **mas Arnau de Parades**, el **mas Gruart de Parades**, el **mas Bofill de Parades**, el **mas del Pla de Parades**, el **mas Bartomeu de Parades**, i el **mas Arnau Teixidor de Parades**. Amb el **veïnat de Bellsolà** es documenten solament el **mas Creixell de Bellsolà**, el **mas Hospital de Bellsolà** i el **mas Crosa de Bellsolà**. Al segle XVI els dos veïnats havien quedat oblidats i s'hi feia esment en algunes escriptures referides al **veïnat de Serinyà** que indicaven que anteriorment se'n havia dit **veïnat de Parades** i o bé de **Bellsolà**.

En el lloc de **ses Parades**, és molt possible que, antigament, hi hagués existit un petit hostel on s'hi podessin aturar els cavalls i els vehicles per tal d'atendre'ls i prestar-los servei, tant a les persones que els menaven com als propis animals, en els seus desplaçaments o viatges cap a poblacions veïnes o comarcals. D'aquí possiblement vindria el nom de **Parades**.

Bellsolà, és un nom compost, format per dos adjectius, que en la documentació queda transcrit de diferents formes: *Bel solan, Bellosolano, Belsola, pulcro solano* i, finalment *bellsolà* i, també, *veïnat de Bellsolà*. Per tant, veiem que està format pel mot "**bell**" del llatí *bellus, bella, bellum*, que significa: bonic, bell, formós, etc. ; i l'altre deriva també del llatí *solanu* que

---

⁸ Prenia el nom de **borda** una porció de terra amb construccions o sense que havia estat separada d'un mas, constituint una unitat d'explotació independent, segons la GEC

significa: “**solana** o **solà**”, lloc assolellat, i també lloc inclinat on hi bat llargament el sol. Per tant, podem concloure que **Bellsolà** pot tenir el significat de “*lloc bonic i assolellat*”. Efectivament la situació del territori denominat per aquest nom concorda plenament amb aquest significat.

El veïnat de Serinyà està documentat l’any 1.114 com a villa Sarayano (vil.la Serinyà). Tal com hem anat comentant en altres veïnats, passada la revolta remença (1501), la pagesia, més lliure de les opressions feudals, va aconseguir millorar a poc a poc la seva situació econòmica. Va ser en aquesta etapa quan es van construir molts masos i es van posar noves terres en conreu. Precisament d’aquesta època és el mas Adrià de la Creu de Serinyà.

En el cadastre de 1733, hi figuren molts motius que encara perduren avui dia com: mas Calvell (mas Cubell), Pere Teixidor (cal Teixidor), mas Guardo (can Guardó), Joan Domingo de la Bassa (can Domingo), Torra Mansa (Torremansa), mas Ros, Narcís Adrià (mas Adrià), etc.

El mas Ros es correspon amb l’antic mas Serinyà, documentat l’any 1296, quan la Pia Almoïna el va establir a Guillem Ros, de Cassà.

La Torremansa és una de les masies més antigues del veïnat i es correspon amb l’antic mas Creixell de Bellsolà, documentat a l’any 1242. Aquesta mas fou adquirida per un cirurgià de Girona de nom Hermant. A l’any 1567 el nom del mas ja figura com a Torre Ermansa que posteriorment passà a denominarse Torremansa. Segons el padró de 1894, hi vivien 9 persones (el matrimoni, que eren els masovers, amb 6 fills i un criat). Durant la Guerra Civil (1936-1939) es va construir un camp d’aviació a la Torremansa i els militars van utilitzar el mas i les terres del voltant foragitant els seus estadants, els quals, acabada la guerra, hi van poder tornar. Segons la memòria oral, el mas Adrià, en aquesta època, era un objectiu clau ja que hi havia comandaments i figurava en els mapes militars italians de l’època.

En els padrons d’habitants de 1733 i 1894, hi figura el motiu Domingo de la Bassa que és l’actual can Domingo i que es correspon amb l’antic mas Domingo de Parades, documentat a l’any 1328. Suposem que aquest motiu ve del cognom de la família ja que, en aquest padró, s’hi troba la família Domingo que avui dia encara segueix regentant el mas.

En aquest padró d’habitants de 1894, hi figura el motiu del mas Flora, que segons la memòria oral és l’actual can Flota.

Durant els treballs de construcció de la variant (carretera C-65) es varen localitzar un conjunt de sitges amb material d’època ibèrica i medieval en el lloc conegut com el camp de l’Arrencada.

6 – ELS MASOS

DOCUMENTATS PER SEGLES. (XII FINS AL XIX)

001	Vila Serinyà, s. XII
001/A	Mas Dalmau, s. XII, s. XIII; Masada Dalmau de Serinyà, s. XIII, s. XIV
002	Mas Dorca, s. XII, s. XIV, s. XV
003	Mas Pre Joan, s. XII
004	Mas Riera, s. XII, s. XIII
005	Mas de Joan Ros, s. XIII
005/A	Mas Bernat Ros de Serinyà, s. XIII
006	Cases de Pere Pasqual, s. XII

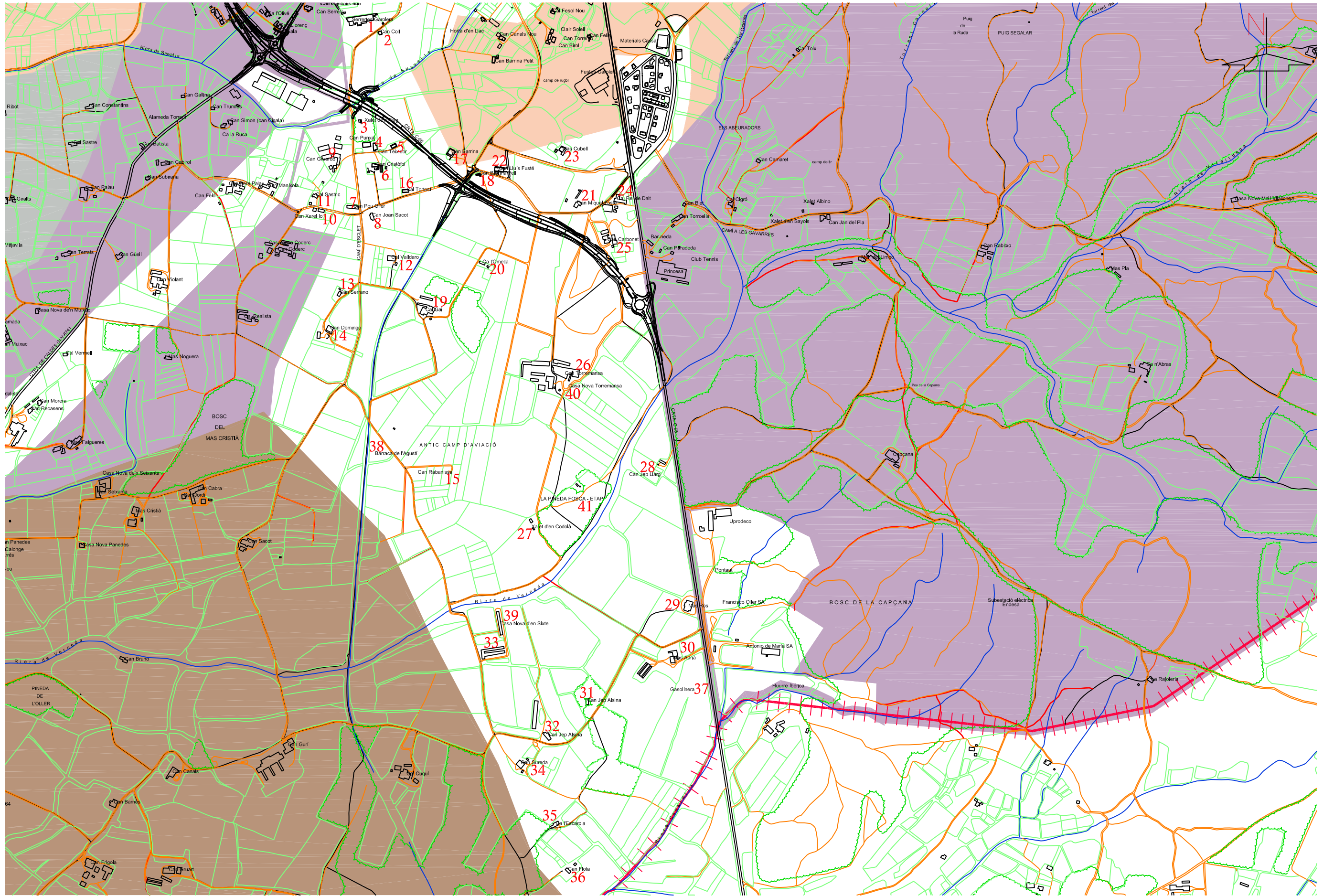
007	Mas Barthomeu de Parades, s. XIII, s. XIV, s. XV
007	Mas Bofill de Parades, s. XIII
008	Mas Calvó de Serinyà, s. XIII, s. XIV, s. XV, s. XVI, s. XVII
009	Mas Creixell de Bellsolà, s. XIII, s. XIV, s. XV, s. XVI
009/A	Mas Torremansa, s. XVI A XXI
0010	Mas Crosa de Bellsolà, s. XIII, s. XIV
011	Mas Domingo de Parades, s. XIII, s. XIV, s. XV
011/A	Mas Domingo de la Bassa
012	Mas Fels de Serinyà, s. XIII, s. XIV, s. XV
013	Mas Coronat de Parades, s. XIII
014	Mas Bofill de Parades, s. XIII
015	Mas Moner de Parades, s. XIII, s. XIV
015/A	Mas Gruartmoner, s. XIV a s. XIX
016	Mas Gruart de Parades, s. XIII, s. XIV
017	Mas Güitó de Serinyà, s. XIII, s. XIV
018	Mas Hospital de Bellsolà, s. XIII, s. XIV
018	Mas Murru de Serinyà, s. XIII
019	Mas Parades i masada Parades, s. XIII, s. XIV, s. XV, s. XVI
020	Mas Serinyà i Borda Serinyà, s. XIII
021	Mas Sureda de Serinyà, s. XIII a XXI
022	Mas Vall-llobera de Serinyà, s. XIII, s. XIV, s. XV
023	Mas Calvell, s. XIV, s. XV a s. XIX – Mas Cubell s. XX i XXI
029	Mas Gaçol, s. XIV, s. XV
030	Mas Martí d'Alboreda. S. XIV
031	Mas Mercader, s. XIV
032	Mas Pla de Parades, s. XIV
020/A	Mas Ros de Serinya, s. XIV a s. XXI
033	Mas Taschó, s. XIV, s. XV, s. XVI
034	Mas Teixidor, s. XIV, s. XV, s. XVIII
035	Mas Adrià, s. XV a s. XXI. Mas Doma del Rosari, s. XIX
036	Mas Capçana, s. XV a XXI
022/A	Mas Vall-llobera de la Bassa, s. XVII a s. XIX
022/B	Can Jep Alsina, s. XX I XXI
008/A	Mas Peyró, s. XVIII – Mas Saura, s. XVIII I XIX. Can Cèncio, s. XX I XXI
037	Caseta d'en Planes, s. XVIII
037/A	Mas Carbonet (s. XIX a XXI)
038	Mas Calzada, s. XVIII
038/A	Can Punxa, s. XIX a XXI
039	Mas Capell, s. XVIII
039/A	Ca l'Escarola, s. XIX a s. XXI
040	Mas Colomer dels Abeuradors, s. XVIII
040/A	Can Torroella, s. XIX a XXI.
041	Mas Guardó, s. XVIII a s. XXI
042	Can Barrina Vell, s. XIX
043	Can Cobarsí, s. XIX. Can Jep LLarg, s. XX I XXI
044	Can Cristòfol, s. XIX a s. XXI
045	Mas Flota, s. XIX a s. XXI
046	Can Maurici, s. XIX. Can Barrina, s. XX I XXI

047	Cal Rei dels Abeuradors, s. XIX a s. XXI
048	Cal Sestrich, s. XIX a s. XXI
049	Cal Tortosí, s. XIX a XXI
050	Can Valldaro Vell, s. XIX
051	Can Viet dels Abeuradors, s. XIX A XXI

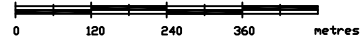
Nota:

El dígit seguit de les lletres A/B indica que el mateix mas ha tingut diferents denominacions a través del temps.

VEÏNAT DE SERINYÀ					
Núm. veïnat	Nom	Coordenades UTM 31 ETRS89		Referència cadastral	
		X	Y	Polígon	Parcel·la
1	Serreries Garolera	489332	4636551	11	28
2	Can Coll	489386	4636507	11	226
3	Xalet d'en Puig	489318	4636213	11	77
4	Can Punxa	489347	4636129	11	79
5	Can Teixidor	489433	4636130	11	196
6	Can Cristòfol	489369	4636065	11	81
7	Can Pou Oller	489290	4635930	11	75
8	Can Joan Sacot	489359	4635893	11	120
9	Can Guardó	489222	4636062	11	76
10	Cal Xarel·lo	489189	4635915	11	118
11	Cal Sastric	489169	4635967	11	74
12	Cal Valldaro	489420	4635762	11	124
13	Can Serrano	489245	4635645	11	197
14	Can Domingo	489218	4635524	11	110
15	Can Rabanissa	489499	4635056	11	167
16	Cal Tortosí	489474	4635983	11	82
17	Can Barrina	489618	4636112	11	84
18	Can Barrina vell	489706	4636037	11	131
19	Cal Gai	489534	4635582	11	126
20	Ca l'Omella	489746	4635729	11	128
21	Can Miquel Fusté	490044	4635940	11	87
22	Can Lluís Fusté	489782	4636054	11	233
23	Mas Cubell	489993	4636096	11	87
24	Cal Rei de Dalt	490172	4635951	11	134
25	Can Carbonet	490141	4635821	11	135
26	Can Torremansa	489997	4635373	11	133
27	Xalet d'en Codolà	489888	4634887	11	181
28	Can Jep Llarg	490319	4635086	13	40
29	Mas Ros	490407	4634606	0349202DG9304N0001RG	
30	Mas Adrià	490358	4634429	13	73
31	Can Jep Alsina	490072	4634290	13	92
32	Can Jep Alsina	489945	4634167	13	68
33	Granges Duran	489750	4634461	13	67
34	Can Sureda	489855	4634074	13	72
35	Ca l'Escarola	489975	4633879	13	89
36	Can Flota	490009	4633728	13	88
37	Gasolinera	490446	4634369	13	75
38	Barraca de l'Agustí	489375	4635140	13	20
39	Casa nova Sixte	489707	4634560	13	67
40	Casa nova Torremansa	490006	4635327	11	133
41	ETAP- Pineda Fosca	490044	4635003	11	183

AJUNTAMENT DE CASSÀ DE LA SELVA
 Servels Tècnics Municipals
 Rambla Onze de Setembre, 107 - 17244 Cassà de la Selva
 Telèfon: 972 460005 - Fax: 972 463708
 e-mail: ajuntament@cassa.cat

VEÏNAT de SERINYÀ
 Escala 1/12.000 PLÀNOL 07